

**Crna Gora
Ministarstvo turizma**

**Informacija o organizaciji
Inter-regionalnog foruma na visokom nivou Evrope i Azije**

Podgorica, mart 2026. godine

I. UVOD

Crna Gora je od 2007. godine članica UN Turizma (Svjetske turističke organizacije), a svoje aktivnosti realizuje posredstvom Ministarstva nadležnog za turizam. Tokom proteklih godina, Crna Gora je aktivno učestvovala u radu Komisije za Evropu, Generalne skupštine, Koalicije partnera za zdravlje i turizam Svjetske zdravstvene organizacije za Evropu (WHO/Europa), kao i u brojnim drugim inicijativama.

U želji da dodatno doprinese radu UN Turizma i da se kao država još snažnije uključi u međunarodne procese odlučivanja, Ministarstvo turizma se kandidovalo za predsjedavanje Komisijom za Evropu. Na izborima održanim u junu 2025. godine Crna Gora je, nakon višemjesečne lobističke kampanje, pobjeđivši Uzbekistan, dobila dvogodišnji mandat predsjedavanja Komisijom za Evropu (2025–2027). Ovo je najviša pozicija koju je Crna Gora ikada zauzela unutar strukture Ujedinjenih nacija, tako da uspjeh i ubjedljiv rezultat na tajnom glasanju 41 države članice predstavlja značajno priznanje za našu Državu, diplomatiju, turističku privredu i Ministarstvo turizma, kao instituciju koja predsjedava Komisijom.

Turizam doprinosi oko 30% godišnjeg BDP-a Crne Gore, čime predstavlja ključni stub privrede i ekonomije, glavni faktor rasta i „izvozne industrije”, a umnogome utiče na zaposlenost i platni bilans zemlje. Turizam ne samo da generiše rast, već podstiče razvoj komplementarnih sektora – trgovine, transporta, poljoprivrede, građevinarstva, bankarstva i drugih. Naša je obaveza da, kao Vlada Crne Gore, kontinuirano unapređujemo turistički proizvod, infrastrukturu i destinacionu promociju, da težimo razvoju cjelogodišnje ponude, diversifikaciji tržišta i širenju baze visokokvalitetnih hotela.

Još od prvih strategija razvoja turizma, jasno je definisan značaj turizma kao pokretača ekonomskog razvoja države. Dodatno, uvažavajući ekspozu premijera Spajića, kao i činjenicu da turizam predstavlja jedan od ključnih stubova privrednog razvoja Crne Gore, kao i aktuelne trendove i kretanja na globalnom turističkom tržištu, 44. Vlada Crne Gore strateški se opredijelila za razvoj zemlje kao visokokvalitetne cjelogodišnje turističke destinacije sa prepoznatljivim tržišnim identitetom. Postojeća Strategija razvoja turizma Crne Gore akcenat stavlja na održivost, diversifikaciju ponude i unapređenje konkurentnosti, sa ciljem afirmacije turizma kao jednog od ključnih nosilaca ekonomskog razvoja i smanjenja sezonalnosti turističkih tokova. Ona afirmiše koncept održivog razvoja kroz nastojanje da se obezbijedi dugoročna ravnoteža između ekonomskih ciljeva, zaštite prirodnih resursa i očuvanja kulturnog identiteta.

Uprkos postignutom napretku, kontinuirano ulažemo napore da odgovorimo na izazove sa kojima se suočavaju sve razvijene destinacije – potrebu za stalnim unapređenjem infrastrukture, razvojem ljudskih resursa i diversifikacijom turističke ponude. Sve naše aktivnosti usmjerene su ka ostvarenju najvažnijeg spoljnopolitičkog cilja – punopravnom članstvu Crne Gore u Evropskoj uniji do kraja 2028. godine.

Crna Gora je aktivan član i Evropske komisije za putovanja (ETC) od 2006. godine, gdje je Nacionalna turistička organizacija Crne Gore punopravan član. Direktorica NTO je od novembra 2024. godine potpredsjednica ETC. Pored toga, imamo status posmatrača u Savjetodavnom odboru za turizam (TAC) i članstvo u ekspertskoj grupi „Zajedno za EU turizam – T4T“. Naši subjekti aktivno učestvuju u projektima finansiranim iz EU fondova, kao i u aktivnostima u okviru dvije makroregionalne strategije – Jadransko-jonske (EUSAIR) i Dunavske (EUSDR). Sve ovo predstavlja snažan temelj za dalji razvoj sektora.

U konačnom, u osvrtu na godinu za nama, vrijedi istaći da je u 2025. godini, u svim oblicima smještaja u Crnoj Gori registrovano 2.73 miliona turista, koji su ostvarili 15.37 miliona noćenja. Trendovi su pozitivni, dakle bilježimo rast od 4.67% u pogledu broja turista u poređenju sa 2024. godinom, odnosno 3.25% u poređenju sa rekordnom 2019, ali naš cilj je dalji rast u ovom segmentu, podizanje kvaliteta i turističkih standarda, jer će se, sa povećanjem broja turista i noćenja, svakako generisati dodatni prihodi od turizma, što u krajnjem utiče na BDP države Crne Gore i unaprjeđenje standarda života svih njenih građana.

II. Organizacija Inter-regionalnog foruma na visokom nivou Evrope i Azije

Ministarstvo turizma je predsjedavanjem Komisijom za Evropu dobilo i obavezu da stimuliše i usmjerava aktivnosti Komisije, te samim tim i država članica regije, ali i svjetskih tokova razvoja turističke politike. Ovo je prilika da na kontinentalnom i regionalnom nivou budu realizovane aktivnosti od značaja, ali i aktivnosti koje će Crnoj Gori kao destinaciji pomoći u daljem razvoju u sektoru putovanja i turizma.

Preuzimanjem predsjedavanja Komisijom za Evropu, Crna Gora je dobila obavezu da podstiče aktivnosti i jača saradnju među državama članicama. U tom kontekstu, Ministarstvo turizma će u jesen 2026. godine organizovati Inter-regionalnog foruma na visokom nivou Evrope i Azije, u saradnji sa Sekretarijatom UN Turizma. Forum će okupiti ministre nadležne za turizam iz 65 država članica Komisije za Evropu i Komisije za Istočnu Aziju i Pacifik (uključujući 4 pridružene članice). Koncept će biti razvijen u saradnji sa Sekretarijatom UN Turizma i Komisijama, a teme će odražavati zajedničke prioritete i ciljeve. Forum predstavlja nastavak uspješne inicijative ministara turizma Italije, Bugarske i Crne Gore, koja je započela sa konceptom regionalnog "paket" nastupa "*Bridging destination*" – zajedničkom promocijom devet zemalja regiona na udaljenim tržištima, sa fokusom na tržište Azije (*nakon sastanka u julu u Rimu domaćin je bila Crna Gora u novembru prošle godine*).

Predlog je da se forum održi od 11. do 14. oktobra u Podgorici, pri čemu se 11. oktobra planira dolazak delegacija, 12. oktobra forum država dvije regionalne komisije UN Turizam sa pratećim sastancima, 13. oktobra prateći događaj – predstavljanje dokumenta „Tourism Doing Business: Investing in Montenegro“ i okupljanje investitorske zajednice, te 14. oktobra odlazak delegacija. Tematski koncept samog Forumu će biće koncipiran kroz saradnju regionalnih komisija UN Turizam i Sekretarijata UN Turizam, pri čemu će definisane teme odražavati zajedničke razvojne prioritete i pitanja od strateškog značaja, u krajnjem sa ciljem stimulisanja turističkog prometa između država dvije regije.

Za Crnu Goru je od posebnog značaja diversifikacija emitivnih tržišta. Dok evropska tržišta ostaju ključna, zavisnost od malog broja emitivnih tržišta može imati ozbiljne posljedice, što smo već iskusili u prethodnom periodu. Istovremeno, zemlje Istočne Azije i Pacifika – poput NR Kine, Koreje i Japana – predstavljaju važna emitivna tržišta, ali i potencijalne izvore kvalifikovanih kadrova u sektoru turizma. Pored njih, planirano je da se u posebnom svojstvu pozovu i predstavnici nekoliko država Bliskog Istoka i drugih država koje imaju značajan potencijal u pogledu turističkih dolazaka i investicija, kao i predsjedavajući ostalih regionalnih komisija i Izvršnog savjeta UN Turizma. Sem toga na Forumu će učestvovati generalna sekretarka UN Turizam sa delegacijom, a poziv će biti upućen i komesaru EU za održivi transport i turizam, te predsjedniku ETC-a.

U dijelu koji je namijenjen investitorskoj zajednici, pozivi će biti upućeni predstavnicima zajednice koji su već prisutni u Crnoj Gori kroz realizaciju značajnih projekata u sektoru turizma i ugostiteljstva, ali i drugim značajnim investitorima, od kojih su neki i pridruženi članovi UN Turizam. Ministarstvo turizma je planiralo da angažuje Sekretarijat UN Turizma, koji ima značajno iskustvo rada sa drugim državama članicama na izradi nacionalne prezentacije o investicionalnim potencijalima u oblast turizma. Izvještaj *Tourism Doing Business* predstavlja referentni alat za investitore koji pruža vrijedne informacije o investicionom ambijentu zemalja, kao i o novim investicionim prilikama. Publikacije podstiču redizajniranje investicionog okvira u kojem su obrazovanje, inovacije i održivost temeljni stubovi. Vrijednost izrade ovog izvještaja sa pripadajućim analizama je oko 25.000 eura, a očekujemo da bude zaključen ugovor sa UN Turizam, te da trošak izrade bude pokriven iz izvora te organizacije.

III. Finansijski aspekt organizacije Inter-regionalnog foruma na visokom nivou Evrope i Azije

Za kvalitetnu i sveobuhvatnu organizaciju Forumu neophodno je uključivanje i drugih resora u realizaciju aktivnosti, pa će se u narednom periodu formirati Međuresorni tim za koordiniranje aktivnostima na organizaciji događaja, koji će osim predstavnika Ministarstva turizma činiti i predstavnici različitih državnih institucija od značaja za organizaciju ovog događaja.

Preliminarnom analizom predviđenih obaveza, uz interes da se naša država predstavi na odgovarajući način, a imajući u vidu da je u pitanju jedan od najzahtevnijih događaja, kada je u pitanju tehnička i protokolarna organizacija, sa značajnim brojem državnih delegacija i ozbiljnih investitora, potrebno je, osim uključivanja većeg broja činilaca, obezbjediti sredstva koja će omogućiti pokrivanje troškova boravka dijela učesnika (ministar/šef delegacije + dva člana), kao i troškove transfera, izleta, ručka i večere, prigodnih poklona za sve učesnike, te aktivnosti lobiranja i promocije u zemlji i inostranstvu.

Aдекватna organizacija podrazumijeva i angažovanje profesionalne agencije za organizaciju događaja, odgovarajuće brendiranje Forumu, kao i njegovu medijsku pokrivenost. Dodatno, biće potrebno oformiti organizacioni tim sastavljen od predstavnika različitih državnih institucija, kao i zaposlenih u Ministarstvu turizma, kako bi samo održavanje događaja proteklo

u najboljem redu, a politički i diplomatski rezultati došli do izražaja u svjetlu događaja da Forum i prateća investiciona konferencija okuplja delegacije i kompanije sa nekoliko kontinenata.

Kako bi događaj bio realizovan na očekivanom nivou i imao dugoročne efekte za Crnu Goru, procjena je da je neophodno izdvojiti sredstva iz budžetske rezerve u iznosu od oko 250.000 eura.

IV. Očekivani efekti realizacije Foruma

Na Forumu se očekuje učešće velikog broja predstavnika država iz dvije regije (Evropa 41 država članica, a Azija i Pacifik 20 država članica, kao i 4 pridružene članice iz ove dvije komisije), na najvišem nivou, kao i prisustvo značajnih predstavnika investitorske zajednice. Biće to prilika da se otvore ključna pitanja od značaja za razvoj turizma, poput viznih režima, radne snage i unapređenja kadrova, ali i drugih tema koje direktno utiču na stimulisanje turističkog prometa.

Forum će predstavljati platformu za uspostavljanje novih modela saradnje, povezivanje relevantnih stejkholdera i podsticanje novih investicija, čime će se dodatno osnažiti pozicija Crne Gore kao turističke destinacije i partnera u međunarodnim okvirima. Očekuje se da inicijalni forum, koji je plasiralo Ministarstvo turizma Crne Gore, preraste u redovno okupljanje ministara turizma dvije komisije UN Turizma, što će predstavljati dodatnu vrijednost u godinama koje dolaze, jer je inicijativa promovisana iz naše i od strane naše zemlje.